

ARAPÇA

YDS-YDT-YÖKDİL SINAVLARINA HAZIRLIK SETİ -1

YDS YOL KILAVUZU

Konu Anlatımlı Soru Çözümleri

Dr. Muhammet ATEŞ

Öğr. Gör. Cihat SUBAŞI

Emin Yayınları 470
Arapça YDS / YÖKDİL Sınavlarına Hazırlık Serisi

YDS YOL KILAVUZU
Konu Anlatımlı Soru Çözümleri

Dr. Muhammet ATEŞ & Öğr. Gör. Cihat SUBAŞI

3. Baskı Bursa Eylül , 2023

Yayıma Hazırlayan:
Emin Özdamar

Baskı ve Cilt
EMİN YAYINLARI
Fethiye Mah. Kırlangıç Sok. No: 2 Nilüfer/BURSA
Tel: (0224) 2422898, Fax: (0224) 2412569
www.eminyayinlari.com.tr

© Bütün yayın hakları anlaşmalı olarak Emin Yayınları'na aittir. Kitap, yayıncının ve yazarın izni olmaksızın hiçbir surette (baskı, fotokopi, elektronik, manyetik, mekanik ve sesli ortamlarda ya da başka bir şekilde) kısmen veya tamamen çoğaltılamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Bu kitabın hakları Muhammet Ateş ve Cihat Subaşı'na aittir. Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilmeden kitaptan alıntı yapılamaz; Muhammet ATEŞ ve Cihat SUBAŞI yazarların yazılı izni olmadan radyo ve televizyona uyarlanamaz; oyun, film, elektronik kitap, CD ya da manyetik bant haline getirilemez; fotokopi ya da herhangi bir yöntemle çoğaltılamaz, yayınlanamaz ve dağıtılamaz.

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI
Cataloging-in-Publication Data (CIP)
YDS YOL KILAVUZU
Konu Anlatımlı Soru Çözümleri
Dr. Muhammet ATEŞ & Öğr. Gör. Cihat SUBAŞI
1. Sınav Hazırlık 2. Arapça Sınavlar 3. Arapça
ISBN: 978-625-8077-70-4

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	iii
ÖN SÖZ	v
Modern Arapça Özelinde Gramere Dair Birkaç Not.....	1
Uygun Sözcük veya İfadeyi Bulma Soruları	8
1. Bağlaç ve Edat Bilgisini Ölçen Sorular.....	11
2. Fiil-Harf-i Cerr Kullanım Bilgisini Ölçen Sorular	63
3. Eşdizim ve Terimleşmiş Kelime Bilgisini Ölçen Sorular	125
4. Kelime Bilgisini Ölçen Sorular.....	154
5. İsm-i Mevsûl Bilgisini Ölçen Sorular	169
6. Sayıların kullanım Bilgisini Ölçen Sorular	186
7. Te'kit Lafızlarından olan كَلَّا ve كَلَّتَا Kullanım Bilgisini Ölçen Sorular	201
8. İyelik Ön Eklerinden Olan ذُو ve ذَاتِ Kullanım Bilgisini Ölçen Sorular	208
9. Cümle Kalıplarına Yönelik Kullanım Bilgisini Ölçen Sorular ..	218
10. İsm-i Tafdîl Kullanım Bilgisini Ölçen Sorular.....	238
11. Hâl (Durum Zarfı) Bilgisini Ölçen Sorular	255
12. Zarf Bilgisini Ölçen Sorular	264
13. Müteaddî, Lazım ve Mutavaat Bilgisini Ölçen Sorular.....	271

14. Sıfat Tamlaması Bilgisini Ölçen Sorular	284
15. İsim Tamlaması Kullanım Bilgisini Ölçen Sorular.....	308
16. Bina Babları Bilgisini Ölçen Sorular.....	322
17. Zaman Uyumu Kullanım Bilgisini Ölçen Sorular	355
18. Zamir-Merci Uyumu Bilgisini Ölçen Sorular.....	361
19. Müfret – Cem’i Bilgisini Ölçen Sorular	373
20. Mef’ûlün Lieclih Bilgisini Ölçen Sorular.....	382
21. Mef’ûlü Mutlak Bilgisini Ölçen Sorular	392
22. Mübteda ve Haberine Yönelik Bilgi Ölçen Sorular	399
23. إِنَّ ve Grubuna yönelik Bilgi Ölçen Sorular.....	418
24. كَانَ ve Grubuna Yönelik Bilgi Ölçen Sorular	433
25. Mukarabe ve Şuru’ Fiillerine Yönelik Bilgi Ölçen Sorular	445
26. Fiil Fail Bilgisini Ölçen Sorular	453
27. Mef’ûlü’n-Meah Bilgisini Ölçen Sorular.....	473
28. Nefî Edatları Bilgisini Ölçen Sorular.....	480
29. Spesifik (Özel) Bazı Kullanımların Bilgisini Ölçen Sorular ...	489
30. Cümleye Başlama Kalıp Bilgisini Ölçen Sorular	498
31. İsm-i İşaret Bilgisini Ölçen Sorular	505
32. Te’kid Bilgisini Ölçen Sorular	515
33. Atf-ı Tefsir Bilgisini Ölçen Sorular	527
KAYNAKÇA.....	535

ÖN SÖZ

Elinizdeki kitap “*evlere kapıdan girmeyi*” hedefleyen bir kitaptır. Dilin mantığını çözümlenmesini ve kazandığınız bu yetiyle de sınavda başarı sergilemenizi temin etmek maksadıyla hazırlanmıştır. Bu yüzden kitapta dili, bütünlüğü ve sistematikliği içinde öğretmeyen, salt zan üzerine kurulu taktiksel hiçbir şeye yer vermedik. Kitaptaki bilgileri özümlediğiniz takdirde sınavlarda çıkan tüm soru tipleri için gerekli ve yeterli olan alt yapıyı edinmiş olursunuz. Aşağıda maddeler halinde sıralayacağımız hususların dikkate alınmasında fayda mülhaza ediyoruz:

- Konu sıralamasını yaparken ilgili konuya yönelik çıkmış soru sayısını esas aldık. Daha çok soru çıkan konuları öne alırken, daha az soru çıkmış konuları sona aldık.
- Soruları hazırlarken öncelikli olarak sınavlarda çıkmış soruları ve tarzlarını esas aldık. Bu doğrultuda hem sözdizimi hem de kelime dağarcığı bakımından YDS, YDT ve Yökdil sınavlarında çıkmış sorulardan azami derecede istifade ettik. Çıkmış sorulara mantık bakımından birebir benzeyen sorular hazırladık. Çeşitlilik ve zenginlik arz etmesi için çıkmış soruları doğrudan almadık.
- Harekesiz bir metni okumak, yaygın kullanılan kelimelere ve söz dizimi şekillerine belli düzeyde aşinalık kesp etmeyi gerektirdiği için ilk sorularda daha çok, sonrakilerde daha az harekeleme yapmayı tercih ettik.
- Her soru için beş şık hazırladık ve şıklarda yer verdiğimiz kelimelerin YDS-YÖKDİL sınavlarında ve medya Arapçasında yaygın olarak kullanılan kelimeler olmasına özen gösterdik.
- Kitaptaki başlıkları, YDS-YÖKDİL ve YDT sınavlarında çıkmış soruları tasnif ederek belirledik. Dolayısıyla kitaptaki her soru başlığı sınavlarda çıkan bir soru tipini esas almaktadır.

- Kitapta akademik sınırlamaları dayatan uslub yerine okurun daha hafif bulup daha kolay anlayacağı bir anlatım uslubu yeğledik.
- Sınavlara hazırlanmakta bazı bilgilerin tekrarı faydalı olacağını düşündüğümüz için gerektiği yerde tekrardan kaçınmadık.
- Sorulara konu olan bazı detay bilgileri müstakil başlıklar şeklinde ele aldık. Örneğin te'kid konusunun bir maddesi olan كس ve كسنا konusuna ayrı bir başlık şeklinde yer verdik.
- Soru metinlerini tercüme ederken Arapça söz dizimine mümkün mer- tebe sadık kaldık. Zira serbest çeviri dili öğrenme aşamasındaki okur için kafa karıştııcı olabilir.

Kitabın ilk bölümünü okuyup katkılarını esirgemeyen Öğr. Gör. Sabahattin Can'a ve son okumasını yapıp önemli katkılar yapan Dr. Ahmet Çetinkaya'ya ve bu çalışmamızı yayıma hazırlayan Dr. Erşahin Ahmet AYHÜN'e ve Elif Nur Erdem'e teşekkür etmeyi ifası vacip bir borç biliriz.

Kilâ'l-kâtibeyn

15 Eylül 2021

Modern Arapça Özelinde Gramere Dair Birkaç Not

Modern Arapça, günümüzde gerek akademik ortamda gerekse medyada standart olarak kullanılan Arapçaya denir. Ülkemizde Yds soruları da katılımcının kaynak Arapçasını değil, modern Arapça seviyesini ölçüp değerlendirmektedir. Modern Arapçanın sözdizimi temelde klasik kaynak Arapçasının gramerine uymaktadır. Fakat bununla birlikte i'râb hususunda olmasa da cümle kalıplarında, edatlarda ve tercih ettiği üsluplarda bazı değişiklikler ve yenilikler olduğunu gözlemlemekteyiz. Bu değişiklik ve yenilikleri teorik yönüyle de öğrenmenin modern Arapçaya hakimiyetimize ve dolayısıyla sınavdaki başarıımızı sağlamaya katkısı olacaktır.

Burada klasik Arapça ile modern Arapça arasında gramer bakımından ne tür farklılıkların bulunduğuna değinmekte fayda mülâhaza ediyoruz. Gramer bakımından klasik kaynak Arapçası ile modern standart Arapça arasında şu farklar zikredilebilir:

- ✓ Modern Arapçada, klasik Arapçanın aksine, genelde **fil cümlesi** tercih edilir. Nadiren isim cümlesi veya şibh-i cümle ile başlayan kullanım tercih edilir.
- ✓ Modern Arapçada eğer bir isim cümlesi kullanılmışsa devrik kullanım çoğu zaman tercih edilmez. Yani sözdiziminde her ögenin kendi yerinde kullanılması, takdim ve tehirlerin yapılmaması genelde yeğlenir.
- ✓ Modern Arapçada “mübteda”ya, arada atıf harfi olmaksızın, birden fazla haber getirilmez. Örneğin, klasik kaynak Arapçasında yer alan “التَّفَاحُ حُلُوٌّ حَامِضٌ” ibaresi, modern Arapçada “التفاح حلوٌ وحامضٌ” şeklinde olacaktır.
- ✓ Klasik Arapçanın aksine modern Arapçada “kasem lafızları” sıklıkla tercih edilmez. Yani “وَأَيْمُ اللَّهِ”, “لَعْنَةُكَ”, “تَاللَّهِ”, “وَاللَّهِ لَأَضْرِبَكَ” şeklinde kasele başlayan cümleler yok denecek kadar azdır.

- ✓ Modern Arapçada övgü ve yergi ifade etme kalıpları olan “نِعْمٌ وَيُسُّ” fiilleri ile oluşturulmuş kalıplarla hemen hemen hiç karşılanmaz.
- ✓ Modern Arapçada taaccüp sıygalarından, yani beğeni ve hayret ifade etme ünlemlerinden biri olan “أَفْعَلْ بِهِ” kalıbı kullanılmaz.
- ✓ Klasik nahivde bahsi yer alan “igrâ, tahzîr ve istiğase” üslupları¹ modern Arapçada yeğlenmez.
- ✓ Modern Arapçada كان grubundan olan “أَمْسَى، مَا بَرِحَ، بَاتَ” fiilleri hemen hemen hiç kullanılmaz.
- ✓ Modern Arapçada haber, çoğunlukla “isim cümlesi” olarak getirilmez. Haber ya müfrettir ya da fiil cümlesidir.
- ✓ Modern Arapçada bazı nefi edatları kullanılmaz. Bunlar şu edatlardır: إِنَّ، مَأْ، لَات، لَأَنْفِي الْفَرْدِ. Burada “مَأْ” ile kastedilen fiillerin başına eklenen edat değil, isim cümlesinin başına eklenen “مَأْ”dır. Bu, nahiv ulemasının “Hicazlıların mâ’sı” dedikleri edattır. Cinsi nefyeden “la” modern Arapçada yaygın olarak kullanılırken ferdî nefyeden “lâ” hiç kullanılmaz.
- ✓ Fiil ile fail arasındaki müenneslik uyumuna dair kaynak Arapçasının “fiilin müennes” olmasını vacib değil, caiz gördüğü yerlerde Modern Arapça fiilin müennes kullanımını şart koşar.
- ✓ Modern Arapçada beş mef’ul içinden mef’ül me’ah ile mef’ul mutlakın kullanımı son derece azdır. Buna karşın mef’ül bih, mef’ul fih ve mef’ül leh kullanımları kaynak Arapçada da olduğu gibi yaygındır.
- ✓ İstisnâ edatlarından عَادَا ve حَاشَا’nın kullanımı yok denecek kadar azdır.
- ✓ Lafzî te’kîd üslubu modern Arapçada tercih edilen bir pekiştirme tarzı değildir.
- ✓ Modern Arapça, mastar ve ism-i fail kullanımlarında “sülâsî mücerred” yerine, eğer aynı manayı ifade ediyorsa “sülâsî mezîd” kullanmayı tercih eder. Örneğin, موجود yerine daha ziyade مُتَوَاجِد kullanmayı yeğler. Oysa

¹ Bu üç konu da mef’ül bih’in bazı özel türleridir. Modern Arapçada kullanımı tercih edilmediği için biz kitapta bu üç konuya yer vermedik.

bir gerekçe yokken sülâsî yerine, mezîd kullanmak klasik Arapçanın cevaz verdiği bir şey değildir. Burada öneminden dolayı modern Arapçada fiillerin ma'lum ve meçhul yapısında klasik Arapçadan ayrıştığı bir noktayı ele almakta fayda mülâhaza ediyoruz.

Modern Arapçanın sarf yönünden klasik kaynak Arapçasından farklılaştığı en temel konu fiillerin “malum” ve “meçhul” yapılarıdır. Şöyle ki, modern Arapça malum fiiller için kaynak Arapçadaki yapıyı kullanmasının yanı sıra kendisine özgü bir “malum fiil yapısı” geliştirip onu sıklıkla kullanıyor. Keza, klasik Arapçadaki fiilin “meçhul” yapısını kullanmasının yanı sıra kendisine mahsus bir meçhul yapı geliştirip onu daha fazla kullanmaktadır.

Fiillerin Ma'lûm ve Meçhûl Yapısı

Modern Arapçanın kendisine mahsus olarak geliştirdiği malum yapı mazi için “ قام ب + مصدر ”, muzâri için “ يَقُومُ ب + مصدر ”, meçhul yapı ise mazi için “ تَمَّ + مصدر ”, muzâri için “ يَتِمُّ + مصدر ” şeklindedir.

Konuyu daha iyi kavramak için bu yapıları karşılaştırmalı olarak ele alan tabloyu inceleyelim:

Modern Arapçada Ma'lûm Yapı	Klasik Arapçada Ma'lûm Yapı
<p>قام ب + مصدر يَقُومُ ب + مصدر</p> <p>Örnek:</p> <p>قام زيدٌ بِفَتْحِ البابِ.</p> <p>Zeyd kapıyı açtı.</p> <p>يَقُومُ زيدٌ بِفَتْحِ البابِ.</p> <p>Zeyd kapıyı açıyor/açacak.</p>	<p>فَعَلَ يَفْعَلُ</p> <p>Örnek:</p> <p>فَتَحَ زيدٌ البابَ.</p> <p>Zeyd kapıyı açtı.</p> <p>يَفْتَحُ زيدٌ البابَ.</p> <p>Zeyd kapıyı açıyor/açacak.</p>
<p>قام ب + إِفْعَال يَقُومُ ب + إِفْعَال</p> <p>Örnek:</p> <p>قام زيدٌ بِإِكْرَامِ هِنْدٍ.</p> <p>Zeyd Hind'e ikramda bulundu.</p> <p>يَقُومُ زيدٌ بِإِكْرَامِ عَمْرِ.</p> <p>Zeyd Amr'a ikram ediyor/edecek.</p>	<p>أَفْعَلَ يُفْعَلُ</p> <p>Örnek:</p> <p>أَكْرَمَ زيدٌ هِنْدًا.</p> <p>Zeyd Hind'e ikramda bulundu.</p> <p>يُكْرِمُ زيدٌ هِنْدًا.</p> <p>Zeyd Hind'e ikramda bulunuyor/bulunacak.</p>
<p>قام ب + تَفْعِيل يَقُومُ ب + تَفْعِيل</p> <p>Örnek:</p>	<p>فَعَلَ يَفْعَلُ تَفْعِيل</p> <p>Örnek:</p>

Uygun Sözcük veya İfadeyi Bulma Soruları

Her sınavda bu bölüme dair çıkan soru sayısı on beş ile yirmi soru arasında değişmektedir. Bu sorular uygulamalı gramer sorusu şeklinde olabildiği gibi kelime, kalıp ve özel kullanım bilgilerinin ölçmeye de yönelik olabilir. Bu kısımdaki sorular, ağırlıklı olarak Arapçada sıfat-mevsuf uyumu, ögeler arasındaki müzekkerlik-müenneslik uyumu, ismi tafdil kullanımı, hal, temyiz, mefulü leh, te'kit şekilleri, zarflar, ism-i mevsûllerin kullanımı, sayılar ve temyizleri, fiil ve harf-i cer eşleştirmesi gibi konulardan meydana gelmektedir. Bunun yanı sıra medya Arapçasında yaygın olarak kullanılan bazı olgu isimleri, terim ve kavramlara dair sorular da bu kısımda yer almaktadır.

Bu soruları kolayca çözmek için aşağıda maddeler halinde sıralanan hususlara dikkat etmek gerekir:

- ✓ Kelime bilgisini ölçen soruları kolayca çözebilmek için: Modern Arapçada yaygın olarak kullanılan isim, fiil ve mastarları ezberlemek gerekir.
- ✓ Medya Arapçasında yaygın olarak kullanılan eşdizim ve kalıp ifadeleri ezberlemek gerekir.
- ✓ İsmi mevsûl konusunu -özellikle de mevsûl sıra uyumunu- detaylıca bilmek gerekir.
- ✓ Medya Arapçasında yaygın olarak kullanılan fiillerin hangi harfi cerrle kullanıldıklarını ezberlemek gerekir.
- ✓ Modern Arapçada sayıların kullanımlarını bütün yönleriyle bilmek gerekir.
- ✓ Te'kit ifadelerinden olan **كَلَّا** ve **كَلْبًا** edatlarının Arapçadaki kullanım şekillerini ayrıntısıyla bilmek gerekir.
- ✓ Modern Arapçada edat ve bağlaçların kullanım mantığını anlamak ve yaygın kullanılan edatları ezberlemek gerekir.

8. Soru

لَقَدْ عَرَفْتُ هَذَا الْمُؤَلَّفَ مَقَالَاتِهِ
الْعِلْمِيَّةَ فَاسْتَفَدْتُ مِنْهَا كَثِيرًا.

- (A) بِالطَّرِيقِ
(B) فِي سَبِيلِ
(C) بِالْوَسِيلَةِ
(D) بِفَضْلِهِ
(E) عَنْ طَرِيقِ

Sorunun tercümesi:

Bu yazarı, bilimsel makaleleri tanıdım ve onlardan çok istifade ettim.

Çözümü:

Soruya baktığımız zaman boşluğa gelecek olan kelimenin kendisinden sonraki "مَقَالَاتِهِ" kelimesiyle bir sıfat tamlaması değil bilakis bir isim tamlaması oluşturacağını görmekteyiz. Muzaf olacak kelimenin başında asla "el takısı" olmaz. Bu yüzden:

A şıkkındaki بِالطَّرِيقِ ve C şıkkındaki بِالْوَسِيلَةِ cevap olamaz.

B şıkkındaki "uğrunda, yolunda" anlamındaki فِي سَبِيلِ kelimesi cümlenin genel anlamına uygun değildir.

D şıkkındaki بِفَضْلِهِ ise muzafun ileyhisini zaten aldığı için ikinci bir muzafun ileyhi alamaz. Bu yüzden bu

şıklar boşluğa gelmeye uygun düşmemektedir.

Buna göre sorumuzun doğru cevabı:

E şıkkındaki "yoluyla, vasıtasıyla" anlamındaki عَنْ طَرِيقِ kelimesidir.

Hatırlayalım!

-Marifeye muzaf olan kelimeler de marifedir. Bu yüzden marife bir isme muzaf olan kelime ال takısı alamaz.

9. Soru

.....
الصَّيْنُ أَكْثَرُ دَوْلِ آسِيَا سُكَّانًا،
يَبْلُغُ عَدْدُ سُكَّانِهَا أَكْثَرَ مِنْ مِليَارٍ وَنِصْفٍ
مِليَارٍ نَسَمَةٍ.

(A) عندما

(B) إذ

(C) بَيْنَمَا

(D) إذمَا

(E) حَيْثَمَا

Sorunun tercümesi:

Çin, Asya ülkelerinin en çok nüfusa sahip olan ülkesidir, nüfusu bir buçuk milyara ulaşmaktadır.

Çözümü:

A şıkkındaki عندما edatı Türkçe “-diğında” ekine denk düşer ve eş zamanlılık manası katarak iki cümleyi birbirine bağlar.

B şıkkındaki إذ edatı ise, sebep bildiren bir edattır. Zira kendisinden önce geçen cümlenin sebebini bildiren cümlenin başında kullanılır ve “çünkü” anlamına gelir.

C şıkkındaki بَيْنَمَا bir karşılaştırma ve eş zamanlılık edatıdır. İki olayın aynı zamanda meydana geldiğini ifade etmesinin yanı sıra o iki olay arasında bir karşılaştırma da bildirir ve Türkçeye “oysa, halbuki, -e iken” şeklinde tercüme edilir.

D şıkkındaki إذمَا iki muzari fiili cezmeden şart edatıdır ve İN ile aynı manayı ifade eder, yani “eğer, şayet, -sa, -se” anlamına gelir.

E şıkkındaki حَيْثَمَا iki muzari fiili cezmeden şart edatıdır ve “her nerede” anlamına gelmektedir.

Hemen belirtelim ki, şart edatları kendilerinden sonra iki cümle isterler. Birinci cümleye şart cümlesi, ikinci cümleye cevabı-şart cümlesi denir.

Yukarıdaki cümlede boşluktan sonra tek cümle vardır. Bu yüzden şart edatları içeren D ve E şıkları cevap olamaz. Zira bunlara cevap cümlesi olacak ikinci bir cümle yoktur.

A şıkkındaki عندما edatı ise “-diğında” ekinin ifade ettiği mana üzerinden iki cümleyi birbirine bağlaması gerekir. Soru cümlesinde hem tek cümle bulunmasından dolayı hem de anlam bakımından bu edatın uygun olmamasından dolayı bu şık da cevap olmaz.

Soru cümlesinde Çin’in Asya’nın en büyük ülkesi olduğu ifade edilmektedir. Yani soru cümlesi iki durum arasında herhangi bir karşılaştırma anlamı barındırmadığı için C şıkkındaki بَيْنَمَا da cevap olamaz.

Buna göre sorumuzun doğru cevabı B şıkkındaki إذ edatıdır.

2. Fiil-Harf-i Cerr Kullanım Bilgisini Ölçen Sorular

Harf-i cerler iki işlev görürler. İlk işlevleri Türkçedeki ismin hallerine denk düşer. Örneğin “okula gittim” örneğinde altı çizili olan ve ismin “-e, -a” hali şeklinde yönelme bildiren ekin Arapça karşılığı “إلى” harf-i cerridir. Dolayısıyla cümlenin tercümesi ذَهَبْتُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ şeklindedir. Harf-i cerlerin ikinci işlevi ise birden çok anlam ifade eden fiillerin hangi anlamda kullanıldığını belirlemektir. Örneğin “حَصَلَ” fiili hem “meydana geldi” hem de “elde etti” manalarına gelir. Bu yüzden ikinci anlamda (yani elde etmek) kullanıldığında kendisinden sonra (yani mefulünün başında) mutlaka “على” harf-i cerr kullanılır. İşte bu yüzden hangi fiilden sonra hangi harf-i cerr kullanılır, buna son derece dikkat etmemiz gerekir. Modern Arapçada yaygın kullanılan fiil ve harf-i cerlerini mümkün mertebe ezberlemek isabetli olur. Biz burada yaygın kullanılan fiillerin bazılarını harfi cerleriyle birlikte aşağıdaki tabloda yer vereceğiz:

Fiillerin Harf-i Cerrlerle Kullanımı

حرف الألف		
Örnek Cümle	Anlam	Harf-i cerr Fiil
<p>إِسْتَهْدَفَ مُحَمَّدٌ عَاكِفَ أَنْ يُصَوِّرَ مَا آلَ إِلَيْهِ حَالُ الْمُنْطَقَةِ.</p> <p>Mehmet Akif, bölgenin geldiği hali tasvir etmeyi hedefledi.</p>	-e haline gelmek	آلَ يُؤُولُ إِيَالًا (إلى)
<p>الْمُنْطِقُ يُبْعِدُنَا عَنْ تَأْثِيرِ الدَّعَايَاتِ وَالْإِشَاعَاتِ.</p> <p>Mantık, bizi propaganda ve asılsız söylemlerin etkisinden uzaklaştırır.</p>	uzaklaştırmak	أُبْعِدُ يُبْعِدُ إِبْعَادًا (عن)

2. Fiil-Harf-i Cerr Kullanım Bilgisini Ölçen Sorular

<p>اِسْتَصَفَّتْ مُؤَسَّسَتَا خَمْسِينَ لاجئًا مِمَّنْ أَجْبَرْتَهُمُ الْحَرْبُ عَلَى اللُّجُوءِ إِلَى الدُّوَلِ المُجاوِرَةِ.</p> <p>Müessesemiz, savaşın komşu ülkelere sığınmaya mecbur bıraktığı elli mülteciyi evinde ağırladı.</p>	<p>mecbur bırakmak</p>	<p>أَجْبَرِي يُجْبِرُ إِجْبَارًا. (على)</p>
<p>أَشَارَتْ نَتَائِجُ دِرَاسَةٍ أُجْرِيَتْ عَلَى المصابين بكوننا إلى أَنَّهُمْ يَتَعَرَّضُونَ لِخَطَرِ الوفاةِ بِشَكْلِ أَقْلٍ عَن غَيْرِهِم.</p> <p>Koronaya yakalananlar üzerinde yapılan bir araştırmanın sonuçları, onların başkalarına göre ölüm tehlikesine daha az maruz kaldıklarını gösterdi.</p>	<p>-e üzerine yapılan</p>	<p>أُجْرِي يُجْرَى إِجْرَاءً (على/ حَوْلَ)</p>
<p>مُلُوحَةُ المِياهِ تَأْتُرُ عَلَى مَسَارِ هِجْرَةِ الحيواناتِ.</p> <p>Suların tatlılığı hayvanların yol güzergâhı üzerinde etkilidir. لا شَكَّ أَنَّ البيئَةَ تَأْتُرُ فِي مِزاجِ المرءِ. Şüphesiz ki, çevre kişinin mizacını etkiler.</p>	<p>etkilemek</p>	<p>أَتْرِيَأُتْرُ تَأْتِيرًا (على/ في)</p>
<p>إِنَّ رَفَعَ نَسَبِ الفَائِدَةِ، سَعِيًّا وَرَاءَ التَّوَارِنِ النَّقْدِيِّ، أَدَّى إِلَى إِحْجَامِ المُسْتَشْمِرِينَ عَنِ الإسْتِشْمارِ.</p> <p>Parasal dengeyi sağlama çabasıyla faizlerin yükseltilmesi, yatırımcıların</p>	<p>bir şeyden vazgeçmek, geri dur- mak</p>	<p>أَحْجَمَ يُحْجِمُ إِحْجَامًا (عن)</p>

فوائد الكوسا

تُعتَبَرُ الكوسا غذاءً شَعْبِيًّا يُحِبُّهُ الصَّغَارُ وَالْكَبَارُ، وَهِيَ مِنَ الْخَضِرَاتِ قَلِيلَةَ السُّعْرَاتِ الْحَرَارِيَّةِ وَلَهَا الْعَدِيدُ مِنَ الْفَوَائِدِ. إِنَّ الكوسا مُفِيدَةٌ جَدًّا لِأَصْحَابِ الْمِهْنِ الْمُسْتَقَرَّةِ، فَهِيَ مُمْتَازَةٌ لِلْوَقَايَةِ مِنْ كَسَلِ الْأَمْعَاءِ وَالْإِمْسَاكِ، إِذْ إِنَّهَا تُحَفِّزُ بِشَكْلِ فِعَالٍ حَرَكَةَ الْأَمْعَاءِ بِسَبَبِ تَشْعُوبِهَا بِالْأَلْيَافِ الْغِذَائِيَّةِ وَالنَّائِبِ، وَمِنْ الْمَعْلُومِ أَنَّ الْأَلْيَافَ النَّبَاتِيَّةَ تَعْمَلُ عَلَى تَحْسِينِ حَالَةِ الْبَكْتِيرِيَا الْمِعْوِيَّةِ، فَهِيَ تَعْمَلُ كَغِذَاءٍ لِلْبَكْتِيرِيَا الْمُفِيدَةِ، وَتُعَزِّزُ نُمُوَّهَا فِي الْجِهَازِ الْهَضْمِيِّ، كَمَا تَرْتَبِطُ بِالْكُولِيسْتَرُولِ الزَّائِدِ وَتُزِيلُهُ مِنَ الْجِسْمِ بِشَكْلِ طَبِيعِيٍّ، مِمَّا يُقَلِّلُ مِنْ مَخَاطِرِ الْإِصَابَةِ بِتَصَلُّبِ الشَّرَايِينِ وَحَصَى الْمَرَارَةِ⁹.

Kelimeler

الْعَدِيدُ مِنْ birçok	السُّعْرَاتُ الْحَرَارِيَّةُ kalori	غذاء شَعْبِيٌّ popüler yiyecek	الكوسا Kabak
بِشَكْلِ فِعَالٍ etkin bir şekilde	وَقَى - يَقِي - وَقَايَةٌ مِنْ -den korumak	أَصْحَابُ الْمِهْنِ الْمُسْتَقَرَّةِ masa başı meslek sahipleri	فَائِدَةٌ (ج) فَوَائِدُ Fayda
الْجِهَازُ الْهَضْمِيُّ sindirim sistemi	عَمَلٌ - يَعْمَلُ عَلَى çalışmak, çabalamak	تَصَلُّبُ الشَّرَايِينِ damar sertleşmesi	مِنْ الْمَعْلُومِ أَنَّ bilinmektedir ki
	كَسَلُ الْأَمْعَاءِ bağırsak tembelliği	الْإِمْسَاكِ kabızlık	حَصَى الْمَرَارَةِ böbrek taşı

⁹ www.almanar.com.

1. Soru

إِنَّ الرَّئِيسَ أَشَدُّ مِنَ الشَّبَابِ
عَلَى لِقَائِهِمْ وَالْحَدِيثِ إِلَيْهِمْ.

(A) حَرِيسِينَ

(B) حَرِيسٍ

(C) حِرْصٍ

(D) حِرْصٌ

(E) حِرْصًا

Sorunun tercümesi:

Başkan gençlerle görüşmeye ve konuşmaya gençlerden daha çok isteklidir.

Çözümü:

Bu soru, ism-i tafdil kullanım bilgisini ölçen bir sorudur. Boşluktan önce yer alan أَشَدُّ kelimesi bir ismi tafdil yapma ifadesidir. İsm-i tafdilin kullanım şekillerinden bilmekteyiz ki, ism-i tafdilden sonra ya temyiz ya muzafun ileyhi ya da her ikisi beraber bulunur.

Bu soruda şıklara baktığımızda temyiz olmaya uygun olan E şikkindeki حِرْصًا kelimesini görmekteyiz. Çünkü bir kelimenin temyiz olabilmesi için camid yani türememiş, nekire ve mansub olması gerekir.

Not: “ان” takılı ism-i tafdilden sonra müfred, mansub, nekire bir isim (temyiz) gelir.

Temyiz, kelimedeki ya da cümledeki kapalılığı gideren ögedir.

31. İsm-i İşaret Bilgisini Ölçen Sorular

Bir nesneye veya bir şahsa işaret etmek, onu göstermek istediğimizde “işaret isimlerini” kullanırız. Bunlar da tıpkı zamirler ve ism-i mevsûller gibi marifedirler ve işaret edilen nesneye/kimseye göre çekimlenirler. İsm-i işaretler yakın ve uzak olmak üzere iki kısma ayrılır. Şimdi işaret isimlerini tablo halinde görelim:

Yakın için olan işaret isimleri:

جمع	مثنى	مفرد	
هؤلاء	هذان - هذين	هذا	مذكر
هؤلاء	هاتان - هاتين	هذه	مؤنث

Şimdi de uzak için olan işaret isimlerini görelim:

جمع	مثنى	مفرد	
أولئك	ذانك - ذينك	ذلك	مذكر
أولئك	تانك - تينك	تلك	مؤنث

İsm-i işarete dair bilgimizi ölçen soruları çözebilmemiz için “ism-i işaret ile işaret edilen şey (ki bu genelde ism-i işaretten sonra gelen bir isimdir) arasında cinsiyet ve sayı bakımından uyuma” dikkat etmeliyiz. Zira ism-i işaretten sonra gelen “el takılı” kelimeler onun sıfatı kabul edilirler. Dolayısıyla sıfat ile mevsuf arasında aranan uyum “ism-i işaret ile kendisinden sonra gelen el takılı isim” arasında da aranır.

Bütün ism-i işaretler mebnidir, yani örneğin هذا fail de olsa meful de olsa şekli ve harekesi değişmez. Ancak tesniyelerle (هذان – هاتان) ilgili bir tartışma var mebni

33. Atf-ı Tefsir Bilgisini Ölçen Sorular

Muhammed b. Ali es-Sabbân, *Hâşiyetü's-sabbân 'ala Şerhi'l-Eşmûni*, Darü'l-kütübi'l-'il-miyye, Beyrut, 1997.

Sibeveyhi, Ebû Bişr Amr b. Osman b. Kanber, *el-Kitâb*, nşr. Emîl Bedî' Yakup, 2. Baskı, Dâru'l-Kutubi'l-İlmiyye, Beyrut, 2009.

<https://msarabic.com/index.php/ar/> (erişim tarihi: 16.09.2021)

<https://www.osym.gov.tr/TR.15073/yds-cikmis-sorular.html> (erişim tarihi: 16.09.2021)